

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéziratok nem adnak vissza.</i>	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felelős szerkesztő és kiadó: KOVÁTS ISTVÁN. Társzerkesztő: BONITZ FERENC.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldai helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitlár soronként 50 kr. Többesrői hirdetésekül engedély
---	--	--	--	---

A pozsonyi kath. nagygyűlés.

(—) Az a tizezer ember, aki Szent Péter és Pál apostolok ünnepén határtalan lelkesedéssel élenezte meg Pozsonyban a kath. nagygyűlés határozatait és ügyünk vezéreinek szavait, két dologról győzött meg bennünket. Arról, hogy a június 21-iki szavazás nem csüggesztette el hazánknak egyetlen egy jóra való katolikus polgárát sem és arról, hogy vezéreink el vannak szánva a küzdelmet a radikális kormány és egyházpolitika ellen a legnagyobb erélyvel folytatni. Egyhangú helyesléssel fogadta a nagygyűlés *Esterházy* Miklós Móríc gróf azon szavait melyek szerint a katolikusoknak nem támadás, hanem védekezés a céljuk, hogy tehát fegyverkezniök kell a jövő választásokra. Mi katolikusok nem támadtunk és nem támadunk meg senkit, mi csak védekezünk. Mert a támadás azt jelentené, hogy eddigi jogainkhoz újakat akarunk szerezni, s hogy ezeket az új jogokat az államtól vagy más vallásokat követő polgártársainktól akarjuk elvenni. Mi csak védekezünk, mert az állam elakarja venni jogainkat, nem akarja teljesíteni jogos kívánásainkat s megsért bennünket vallásos érzületinkben. Ezt mi nem tűrhetjük s ezért védekezünk. De nemcsak saját jogainkat s vallásunkat védelmezzük, hanem a trón és az állam érdekeit is, mert a történelem arra tanított meg bennünket, hogy a hol egy az Istentől elidegenült, egyházrabló kormány intézi egy ország sorsát, a hol a radikális áramlat nyer ebben a kormányban támaszt és előmozdítót, ott fokozatosan fogy a vallásosság, a hazafiság és a loyaltás. Ezért védekezünk mi, ezért tiltakozunk mi a radikális egyházpolitika s általában a modern liberálisizmus ellen, mely az egyházzal szemben tanusított eljárását tekintve veszedelmesen közeledik a szociáldemokráciához, a szabadságharcossághoz és az anarchizmusához.

De védekezésünk ne csak egyes tá-

madások ellen irányuljon. A mindenható liberális állam megkezdte hadjáratát a a katolicizmus ellen. a katolicizmus szent feladata tehát minden megengedett fegyverhez hozzányulni, hogy ezt az ellene, a társadalom és a trón ellen irányult támadást győztesen visszaverje. A támadás minden ponton megindult ellene s az egyházpolitikai javaslatok megszavazásával nem ért véget.

Ennélfogva a védekezésnek sem szabad az egyházpolitikai javaslatokkal szemben tanusított ellenállással véget érnie. Folytatni kell a védekezést és első sorban sürgősen szervezni, hogy minden még következő támadás készen találjon bennünket. Mindenek előtt pedig oda kell hatnunk, hogy a legközelebbi képviselőválasztásoknál csak olyan férfiakat küldjünk az országgyűlésre, a kik vallásunkért, igaz ügyünkért, az igazi liberálisizmusért, mindenkor készek bátran sikraszállani. a kik a népakaratának igazi képviselői. Hogy ez a szervezkedés miképen történjék, azt már több ízben fejtegettük e lapok hasábjain. Társadalmi uton, katolikus sajtó támogatásával, kath. nagygyűlések rendezésével, aláírások gyűjtésével. És még egyet hangoztattunk: Védekezésünknek erélyesnek kell lenni, de egyszerűs mind törvényes alapon is kell hogy álljon s az alkotmány által megszabott határon túl lépnie nem szabad soha.

Védekezésünk eddig is ilyen volt, ezentul is ilyen lesz s a liberális sajtó még sem szűnik meg bennünket a leggaládabb módon gyanusítani s megtagadni tőlünk a magyarságot, a hazafiságot s a loyaltást, tagadva, hogy mi a jogos védelem talaján állunk. A pozsonyi nagygyűlés ismét okot nyújtott ennek a nagyobbára megvásárolt sajtónak arra, hogy minden képzelhető rágalmat szórjon ellenünk s befeketítsen bennünket felfelé is, lefelé is. És miért? Mert a nagygyűlés kitörő lelkesedéssel fogadta *Zichy* Nándor gróf azon határozati javaslatát, mely szerint: *a gyűlés hozzájárul a pü-*

pökök és a bíboros hercegprímás kérvényéhez, hogy a király ö fel-sége a házassági törvényjavaslatot ne méltóztatnék szentesíteni.

A liberális lapok kétségbe vonják annak jogosultságát, hogy a püspöki kar vagy akárki más a király elé járulhatna az egyházpolitikai javaslatok törvényerőre emelkedésének megakadályozása végett. Az igazság érdekében szükségesnek tartjuk kijelenteni, írja a H—K, hogy ez nem áll. Az angol gyakorlat szerint az ilyen kérvények éppen nem ritkák és ott ezt az alkotmány sérelmének senki nem tekinti. A pozsonyi nagygyűlést tehát ez irányban alkotmány sértéssel vádolni nem volna méltányos.

Arra a kérdésre, vajjon a koronának jogában áll-e a szankciót ezen javaslatoktól esetleg megtagadni, a helyzetben világosságot teremteni nem nehéz. Mert az angol felfogás szerint a fejedelem szabad elhatározása mindaddig fennáll, míg a parlament mindkét házában beleegyezése nines megnyerve az illető törvényjavaslat részére. A veto-jog nem üres forma, mert a mint azt *Disraeli* George Bentinekről irt művében mondja, könnyen képzelhető olyan eset, midőn a fejedeleméhez ragaszkodó nép által támogatva a fejedelem a veto-joggal az alkotmányt nem tisztelő vagy romlott miniszteriumot sőt parlamentet is megbuktathatja.

Mi a legnagyobb örömmel üdvözljük a pozsonyi kath. nagygyűlést és tesszük magunkévá ezen elfogadott határozati javaslatokat. Folytatni fogjuk a küzdelmet nem csak megújult, hanem meggyarapodott erővel. A főpapok, s a főurak igaz ügyünk védelmében egyesülni fognak a polgársággal s lehetetlen hogy az egyháznak, a hazának s a trónnak legnagyobb ellensége a modern liberálisizmus ezen hatalmas erő előtt meg ne hátráljon.

A pozsonyi erőszak.

A kormány leleplezése Pozsonyban.

Pozsonyi levelezünk a kath. nag. gyűlés alkalmából oly meglepő dolgokat közöl velünk a liberális kormány közegei által alkotott erőszakról, melylyel a gyűlés impozáns lefolyását megakadályozni akarták, hogy azon esetben, ha ezen tények teljesen bebizonyíthatók lennének, — mint erről forrásunk megbízhatósága semmi kétséget nem hagy — úgy nem találunk kellő szavakat a jogtiprás és a katolikusok ellen elyomása érdekében felhasználható gyalázatos eszközök megbélyegzésére. A liberálisoknak a pozsonyi kath. gyűlés meghiusítását célzó nemtelen és erőszakos fellépése egész sorával gazdagodott az alkotmányos nagybecsű kormány bűnlajstromát.

A levél a következőket tartalmazza:

Izabella főhercegnő minden áron jelen akart lenni a gyűlésen, de politikai okok miatt visszatartották. A „Veni Sanctera” két nyitott kocsiban jött kíséretével.

„Ezt már csak senki sem tilthatja meg!” felelte, midőn azt sem akarták megengedni, hogy inkognitóban jöjjön el a gyűlésre. 15 jegyet váltott személyében, és maga helyett udvarhölgyeit és másokat küldött el. Az intelligens és a hivatalnok elemet a gúny és presszió minden nemével ijesztették el. A kath. kir. gimn. katolikus tanárai sem mertek egy kivételével megjelenni, mert a megjelenés „saját főnöke elleni tüntetés, lázadás” lett volna; így bizonyították nekik.

Több hivatalnok bizalmas körben elbeszélte, hogy nekik nem szabad (felsőbb tilalom folytán) a nagygyűlésen megjelenniök, pedig sokan szívvél, lélekkel jönnek.

A rendezőbizottság kezei között van egy főszolgabírói titkos körözvény, a melyben a falusi jegyzők és bírónak, nem különben esküdteknek különbeni elmozdítás terhe alatt megtiltatott a gyűlésen megjelenni.

Egyik főszolgabíró megjelent a vasúti állomáson megnézni, nincsen-e a jövők között hivatalos személy.

Dacára, hogy jó eleve lett a vasuti vezetőség értesítve az utasok körülbelül való számáról, azokat marhakupéba rakták be. S midőn egyik plebános ezért felszólalt a főnök felelete szerint: neki utasítása volt így tenni.

Malackáig külön vonatot akartak kérni. 700 frtot kért az állam, csak hogy a kívánságot ne kelljen teljesíteni.

Egy magas állású hivatalnok dicsekedve mondá, hogy ő majd rendez liberális tüntetést; mire az illető azt mondá:

„Igen, beparancsolt és megfizetett emberekkel.” Erre vállat vont:

„De azért meglesz!” volt a lakmikus válasz.

A tót ajku lakosságnak Jedlicska Pál esp. pleb. és Skarda János sárvári prépost a szabadban magyarították meg a benntmondott beszédek tartalmát. A szegény nép kezét ögfelé emelve esküdt, hogy követválasztáskor többé el nem adja magát!

A rend példás volt. A kormányugy-látszik nem bízik még a saját rendőr közögeiben sem. a pozsonyi főkapitány bár jelen volt az ülésen, de egyszer sem szólt bele a beszédbe.

Azonban volt ott a tömegben két intelligens alak, egyik különös figyelemmel stenografálta az őssz vezérnek Zichy Nándor grófnak záróbeszédét. És mikor az arról beszélt, méltó felindulástól remegő hangon, hogy a hercegprímás a püspöki karral egyetemben a királytól a liberális javaslatok szentesítésének megtagadását kérelmezze, s hogy a király, mint apostoli e kérelmet tekintet nélkül nem hagyhatja, hogy még nincsen minden elveszve stb., az illető urak egymás között suttogták;

Ez jó lesz, ez jól ez a nyilvános felsőbbbség és kormányelleni

izgatás! Sokan gyanítják, hogy ezek a budapesti küldöttek voltak.

A sikerrel nagyon megvannak elégedve. Már az esti banketten, de különösen másnap az egyik rendező lakásán népes értekezlet volt a teendő felől. A fő eredmény egy országos kath. napilap. helyi kath. lapok, kath. olvasókör szervezkedés a követválasztásra. Már egy-két jelöltet megnevezni is hallottam.

Az esti bankettre a katonabandát semmi pénzen sem lehetett megkapni, pedig másutt nem volt elfoglalva, és minden kávésnak rendelkezésére szokott állani.

Ilyen Magyarországon a politikai és a lelkiismeretiszabadság!

Majd ezekről is megemlékezünk a jövő képviselőválasztásoknál!

A mi nélkül tengeri kikötőnk nem boldogul.

(y.) Nem most, — ennek előtte néhány évvel történt. A középtengeri angol hajóraj horgonyt vetett Fiume tengerében s midőn vezénylő tengernagyja páncélos szörnyetegén a város előkelőit, szokás szerint megvendégelte, poharat emelt s felköszöntőjében, többi közt Fiume kikötőjét a világ legszebb kikötői közé sorozta, mely a híres nápolyival is kiállja a versenyt. Mit szolna ma — midőn a „Baross” kikötő is kiépült?

És az angol valójában nem hajtotta tul a dicséret; mert Fiume kikötője ritka szép — és sűrű millióiban van az országának.

Egy tengeri kikötőnk van esupán — csak ezen át érintkezhetünk közvetlenül az egész világgal, — ne sajnáljuk tehát a beépített milliókat! Körülbelül ezt mondaná a kormány mamelukjai egy minden áron ellenzőkinek interpellációjára, hogy mire volt jó tengerbe dobni annyi milliókat? — Lenne pedig féligazság mind a két mondásban; de a két félből egy egészet még sem lehetne összetakolni.

A teljes igazság az, hogy egy állam-

TÁRCA.

A hány ház, annyi szokás.

Humoroszok.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája —
— Maga kezdte az egészet!
— Ne komédiázzék, angyalom!
— Azért is maga kezdte. Tudja?
— No de édesem!
— Semmi édesem. Ha maga enged, nincs veszekedés köztünk!
— Hallgasson már egyszer!
— Nem hallgatok. Nem azért mentem férjhez, hogy hallgassak!

Azzal az egyik jobbra, a másik meg balra megy s egész napon át egymásra se néztek. Történt pedig ez a kis összekoccanás a Zoltayék csónas magányában, boldog házasságuknak ötödik hónapjában.

Mert hát rettenetes unalmas is volna, ha szünős szüntelen az az egyhangu, unalmas béke uralkodnék náluk. Legalább Zoltay így gondolkozik. Azért rögtönzött egy kis béka-bontót. Ella ő nagyságának persze nem tetszett a férje veselete. No de nem is esuda. Az első hetekben olyan engedelmes, szelíd volt. Bármint óhajtott, megtörtént. Gyakran nem is mondta meg kívánságát. Aurél az areáról olvasta le. (A fiatal férjek az areokról is tudnak olvasni. Tudvaleg kitűnő fiziognomikusok.) Most meg kikiabálhatja a tüdejét, nem lesz semmi. Mintha nem is a férje-urának szólna.

Ez pedig udvariatlanság, igazán udvariatlanság. Legalább Ella úgy véli. Egy védtelen nővel szemben oly figyelmetlennek lenni! S ha még ez volna az első összekoccanásuk. De ez már a harmadik, vagy negyedik. Aztán milyen csekélységek miatt. Egyszer a kávé nem sikerült az Aurél szája íze szerint. Persze a lányos mamák elkényeztetik az ilyen fiatal embereket. A legkitűnőbb kávékkal szolgálnak eleinte és ráfognak, hogy az ő „szemüfénye” a kedves lányuk készítette. Pedig a cirmos sem oly ártatlan a dologban, mint a „szemük fénye.” Az legalább ott setonkedik a tej körül.

Másodszor valami igénytelen kis ruhadarab okozta a véleményeltérést. Valami kalap féle. Mintha bizony a nők tehetnének róla, hogy mindig más a divat.

Harmadszor, úgy látszik, a Cirmos, meg a Hektor veszítették őket össze. Ella ő nagysága persze a gyöngébbik pártját fogta, a Cirmosét. Aurél meg Hektorét. (Hektor szép újfundlandi volt.) A vége aztán az lett, hogy Ella Hektorra, Aurél meg Cirmoson töltötte ki a bosszuját.

A negyedik (eddigelő az utolsó) zenebonának valóban neveléses kezdete volt. Azon tűztek össze, hogy milyen kocsit vesznek majd, ha Aurél vasuti direktor lesz. Jelenben csak egyszerű hivatalnok. Ezer kétszáz forint, háromszáz lakbér. (Igy szokták mondani a vasutiak.) Kezdetben Aurél sem engedett, Ella sem. Aurél később gon-

dolt egyet. Mégis csak jobb lesz, ha szelidebben beszél. A szomszédok még megbotránkoznak. És lefeküdt. Ugyis késő volt már. De Ella az egyszer nem engedett. Nem azért asszony, hogy abba hagyja. Azért is övé lesz az utolsó szó.

— Meguntam már veled az életemet, mondja haragosan.

— De édesem!

— Semmit sem teszel a kívánságom szerint.

— Csak te ne beszélj!

— De igenis beszéllek. Eddig ugyanis én hallgattam.

— No hát beszélj, hallgatom.

— Most már azért sem beszéllek. Ugy-e, szeretnéd, ha megszabadulhatnál tőlem?

Ella sir.

— Hová gondolsz?

— Bezzeg más voltál az első hetekben! Akkor még azt mondtad, hogy te vagy a legboldogabb férj.

— Tudod, mit mondanak a mentők? Mindenkit érhet baleset.

— Azt mondtad, én leszek a legszebb asszony a világon.

— Minden ember tévedhet.

— Én főzöm legjobban a kávé.

— A mamád kezével.

Ella most hangosan zokog. Aztán, mint-ha megbánná, dacosan fölemeli a fejét s újra rákezdi sebes egymásutánban:

— Azt hiszed, hogy nem tudom, milyen

nak csak egy kikötője van — építse azt ki teljesen minden áldozattal; — mind azt, mi nélkül kikötőnek — ha ajándékszámba kaptuk volna sines létjoga.

Kikötőnk tehát lenne, még pedig momentumális — és még folyton épül. De a momentumális kikötő megkivánja hozzá való arányait mindannak a mi függolékét képezi.

A vasut szolgáltatja a kikötőnek a kivitt és viszont kiüríti hajóit és a bevitelnek szolgáló tárházait. Fiuménak pályaudvara pedig oly szük — hogy a mai kissé élénkebb kivitel is kocsiutalódásokat szül — s a vagonok kirakatnak állanak napokig. Egy alkalmas rendező pályaudvarról, — mint Könyves Kálmán törvénykönyvében a borsorkányságról — szó se legyen.

Ugy tűnik fel, mint ha a magyar kormány műszaki ügyosztályaiban az arányosságához való érzék teljesen hiányozna. De eddig csak a budapesti főpóstat a központi pályaházat, meg az egybaproságokat építettünk kicsire a közönség, a forgalom arányához képest. Az csak Fiumében, — no meg Budapesten a korszakos reformalkotásokkal — esett meg rajtunk, hogy nagyokat építünk, de hasznát nem vehetjük.

Mert hát instállunk alásan, a kikötő város elköltése, — a pálya udvar alkalmas voltán kívül még, — és különösen a kereskedőségnek abban való minél kiterjedtebb megtelepítésétől is függ. Ki látott már valamire való kikötő várost kereskedőség nélkül?

Podig a fiumei nem kereskedő — inkább hajós nép. Az itt letelepedett magyar zsidóság kisebb gondja is nagyobb a kereskedésnél, más utakat talál és boldogul. Fiumében csak tranzit üzlet van, ez is csak azóta, hogy boldogult Baross létesítette a magy. kereskedelmi részvénységét, mely ugy látszik mintha lendületnek indulna s kávéban, mazsola szőlő, mandola s egy kis borsban különösen pedig narancs és citromban sikeres verseny-

sehonnai voltál? Oh, most már minden kitudódik. Persze kávéházba járni. Egész éjjel ott mulatni. Másnap aztán azt mondani, hogy éjjeli szolgálatod volt! Ezt érted. A mamának hízlelni, engem bolonddá tartani! Ez a te kenyered. És magadra sokat adsz. Mindig a legujabb divat szerint jársz, de a feleséged, az viselheti a tavalyi kalapját. . . .

Ella tovább folytatja, ha Aurél közbe nem vág:

— Mondok én valamit drága, kis feleségem.

— ?

— Nézd csak, én igen nagyon álmas vagyok, szeretnék aludni. Hanem így el nem alszom egyhamar. Magad is beláthatod. Hát légy oly szives, édes kicsikem, ird föl mind azt, a mit megmondani akarsz, egy darab papírosra, hogy el ne felejtésd. Majd holnap elolvassom. Jó?

Azzal iron és papírost nyújt Ellának. Ella nagysága elképed. Hamarjában nem is tudja, mit csölekedjék. Neveessen-e, sirjon-e. Majd úgy látja, legjobb lesz nevetni. És nevetésre fakad. Még a könnyei is esurognak beléje. Zoltay Aurél hasonlóképen.

Aztán összeháldoznak.

— Hiszen csak tréfáltam, kedves Aurél. Próbára akartalak tenni.

— En is kicsikém. . . .

— Ők így szoktak tréfálni. . . .

Csüsmöry Péter.

re kelt volna Trieszttel. De ez mind csak tranzitba megy, az itt való közvetlen megrendelés nem igen vehető számba.

S mit mondjunk a raktározási rendszerről?

A budapesti magy. leszámítoló és pénzváltó bank, a miért államterületen felépített egy — részvényesinek osztalékát jóval szaporító, — élelővort, mely csak hosszú élelítés után megy át az állam tulajdonába; elnyerte a raktármonopoliumot, kihatólag az államvasutak összes tárházaira s az azokban 35 napnál hosszabb ideig tároló minden árua.

Az ebből folyó hátrányok behatóbb magyarázata túlterjed mai keretünkön; elég legyen urak annyi, hogy ezen eltévesztett politika a raktározást tetemesen megrágitotta.

A mesebeli bolygó zsidó kora nem lenne elég a magyar kereskedelemügyi miniszternek arra, hogy ily viszonyok között kivárhatta a kereskedőség önkéntes invázióját Fiuméba. Nézzon hát utána mig Ausztria Triesztjével észre nem tér. Már ugy is mozog, pedig hiába sol' se mozog a haraszt.

Mig a kikötő teljes kiépítése által el nem zárja utját hosszú időre vagy tán örökre, hódítson a tengerből rendező pályaudvarnak való térséget. Építsen tárházakat — hogy ilesőbbá tehessen a raktározást. S végre, ne várja hiába a kereskedőséget, mert ingyen nem jó sohasem, hanem telepítse a többi kikötőnél ilesőbb a raktár, ha ez nem elég szabadalmnak, sőt ha másként nem lehetne még anyagi támogatás árán is.

És siessen vele, mert bizony elüti feje fölött az óra a tizenkettőt, és Trieszt könnyen visszavívja — ugy is csak kissé megunt — régi pozícióját, — s akkor aztán nézheti a ritka szép fiumei kikötőt és — ürességét.

TANÜGY.

— **Iskolai értesítők.** A székesfejérvári állami főreáliskola értesítője Dr. Kuthy József igazgató szerkesztette, aki egyszersmind közli a máj. 20-án tartott iskolai matiné alkalmával felolvasott értékesítést. „A természettudományok hivatásáról” miről annak idején lapunk megemlékezett. Az intézetnek az 1893/94-ik tanévben volt összesen 400 növendéke, kik közül 144 rum. kath. 186 zsidó, a többi protestans. A tanév végén érettségi vizsgát tettek 8-an. A tanárok száma a hitoktatókkal együtt 23, kik közül azouban az évfolyamán többen más tanintézetekbe távoztak. Az értesítő közli az összes írásbeli dolgozatok címét, melyet a tanulók a jelen tanév folyamán kiszítottak. Rendkívüli tantárgyak voltak a latin nyelv, egézségétan gyorsírás, vegytani gyakorlatok, önek és zene. Az önképzőkörnek, melyet Koronczay Imre tanár vezetett 21 működő és 158 pártoló tagja volt, kik 30 dolgozatot nyújtottak be; azonkivül 7 mű pályadíjat nyert. A segélyző egyesületnek van 2272 frt 19 kr, tőkéje melyből 108 tanuló részesült könyvszegélyben. A matinéé jövedelme 85 frt 25 krt. tesz ki.

A főreáliskola épülete a tanév folyamán többször szorult javításokra. A tanári kar közül, Gáspár, Háhn, Koronczay és Wolff urak irodalmilag is működtek. Dieséretre méltó azon körülmény, hogy a tanulók az év folyamán háromszor járultak a sz. grónáshoz és hogy dr. Kuthy József igazgató őket egyházi énekekre is tanította. A tanév folyamán 671 könyv, 31 sulyos és 6 járványos betegedés fordult elő. Az intézetben 186 tanuló mulasztott összesen 6544 órát. A tanuló

ifjuság több tornászati, földrajzi és természettani kirándulást tett. A tanári könyvtár 2842, az ifjusági könyvtár pedig 2968 kötetből áll. Beszerzetett 14 drb. természetrajzi, 22 drb. földrajzi, 15 drb. természettani és 173 drb. tornászati eszköz. Junius 25-én nyilvános tornaverseny tartatott. Osztdíjját 2, jutalomdíjat 21, ajándékkönyvet pedig 27 tanuló nyert.

A kereskedelmi akadémia értesítője dr. Faludi Miksa igazgató szerkesztésében jelent meg, melyben dr. Budaházy Imre tanár közli az akadémia ifjuságának tanulmányutját Fiume, Trieszt és Velencébe. Az értesítő kegyeletes szavakban emlékezik meg Felmayer Istvánról, mint az akadémia igazgató bizottságának elnökéről, ki március 4-én elhunyt.

Az intézetnek volt 117 tanulója. kik közül 51 rom. kath. 50 zsidó, a többi protestans. Az intézetben a hitoktatókkal együtt 11 tanár tanított, kik közül Faludi Miksa és Könyve Nándor irodalmilag működtek. A letolyt iskolai évben 15 tanuló részesült tandíjmentességben, 5 ösztöndíjban, 2ketten pedig kisebb jutalmat nyertek. A vallás és közoktatási miniszter 2000, székesfejérvári és fejérmegyei takarékok pedig 100—100 frt. segélyben részesítették az intézetet. A segélyző egyület tőke forgalma 1168 frt 06 kr.

Az intézet a tanév folyamán 206 frt 70 kr. értékű taneszközzel szaporította áruimeit és földrajzi szortárát. Az értesítő közli az akadémia igazgató bizottságának névsorát: Pápay Nándor, Kreizler Sámuel, Faludi Miksa, Herecz Ignác, Karl József, Pisky László, Schlammädinger Alajos, Szommer Mór és Szabady József. Érettségi vizsgát 33 tanuló tett, 10 pedig visszavetített. Az önképző kör az igazgató vezetése alatt 25 ülést tartott; a tanulók 28 sikerült munkát irtak, négyen pedig pályadíjat nyertek.

A gyorsító körnek 34 tagja volt és két ülést, két versenyrást tartott, melyen 8 tanuló nyert jutalmat. A tanári könyvtár 44 művel szaporodott és összesen 409 műből áll; az ifjusági könyvtár 931 művel gyarapodott. Az alsófoku kereskedelmi tanonciskolába 77 kereskedő tanone járt. Az évi tandíj 72 frt.

Zichy Nándorgrófzáró beszéde.

A pozsonyi kath. nagygyűlésen.

Tisztelt nagygyűlés! Elismerem, megvallo, nyomott kedélyhangulattal léptem ma kedves szülővárosom területére. A kép, mely előbbi kath. gyűléseink alkalmával lelkünk előtt állott már vala, sokat ígért és új tevékenységre lelkesített. Azóta ugyszólván fordult a kocka, a helyzet megváltozott. A képviselőház az egyházpolitikai program legfontosabb részét a miniszterium betérjesztése szerint már elfogadta és a főrendiházi mely Európa egész katolicismusának öröm nyilvánítása között a házassági javaslatot visszavetette (zajos éljen), ennek a főrendiháznak az a szomorú sors lett osztályrésze, hogy második szavazásnál négy szótöbbséget nyerjen a javaslatnak (közbeszólás: sajnós!) És mi, kik hazánkban a socialpolitika terén való kath. öntudatnak emelésére hoztuk be a kath. gyűléseket; mi kérdezzük, mi lesz ezental földadata eme kath. gyűléseknek? (halljuk, halljuk.)

Eme gyűlések földadatukat nem vesztették. (Ugy van, ugy van!) A kath. gyűlésekre nagy földadat vár az egész világon. Ez a kath. szellemnek ébresztése. (Éljen, éljen!) Nem csak politika, hanem igaz keresztény élet, jámborság, Krisztus és az egyház szabályai szerint való életmód (zajos éljen) és pedig minden téren (megújuló éljen!)

Ezt akarják előmozdítani s minden tagjukkal megértetni a katolikus gyűlések. (Ugy van, ugy van!) Másrésztől a keresztény kötelességek azon része, mely a mult időben nagyon is feledésbe ment, új életre költendő és ez: a kötelességteljesítés a társadalom, állam, törvényhozás, közigazgatás

terén (zajos tetszés). E téren a kötelesség teljesítés ép oly lelkiismereti föladat, mint minden más tekintetben (zajos tetszésnyilvánítás). A ki ebbeli kötelességét elmulasztja, kötelességet mulaszt önmaga, kötelességet mulaszt családjá, kötelességet mulaszt fejedelmé ellen, a forrón szeretott uralkodó (tüntető tetszés nyilvánítás) és hazá ellen. (Hosszan tartó zajos helyeslés). És a nagyfotosságú mulasztásoknak összege képezi okát annak, hogy oly óriási tág mező előtt állunk, melyet bevetnünk és a jövő számára gyümölcsötvetnünk szükséges. (Ugy van, ugy van! Mert talán sohol sincs e tág mező, oly kevésbé gondolva s elfoglalva, mint szeretett magyar hazánkban. (Ugy van, ugy van!) Nem csak a kötelező polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslat, nem csak az egyházipolitikai javaslatok azok, melyek ellen küzdenünk szükséges; az egyháznak összes intézménye, egész szervezete, tevékenysége a családban, iskolában, plebániákban, egyházmegyében, mindenütt kérdésessé vált mulasztásaink és a keresztényellenes állam tulkapasai folytán. (Hosszas zajos tetszés, taps).

Isten kegyelméből nekünk jutott a föladat, hogy e térre lépünk és elfoglaljuk, azért ez a nemzedék teremője iránt különös halála van lektörre. (Tartós tetszés).

Mi mindeme kérdésekre nézve állást foglaltunk: a kath. gyűléseken, Sopronban, Komáromban, Szabadkán, Budapesten . . . és tesszük ezt itt is. Tiltakoztunk a polg. házasság behozatala ellen (tetszés és közbeszólás: tiltakozunk ismét! nem kell!) és az egész egyházipolitikai program ellen. Ez alkotmányos jogunk vala s ma is az és az marad jövőben is. (Szűnni nem akaró taps.) (Vége köv.)

BELFÖLD

A pozsonyi kath. nagygyűlés az ország minden részéből tömegtelen sok üdvözlő táviratot és levelet kapott. Üdvözlő táviratokat intéztek a nagygyűlés elnökségéhez egyebek közt: dr. Steiner Fülöp székesfejérvári, Hidassy Kornél szombathelyi püspökök, Szilányi nagyszombati püspöki helynök, Pongrácz gr. vágujhelyi prépost, Momuzsich szabadkai prépost, továbbá Odenalehy Livio herceg, Holdházy püspök (a győri kath. kör. novében) és a nagyváradi szeminarium, a csákvári, rákospalotai, kis-szebeni, szépes-ófalvai, letenyei, újvidéki, brezno-bányai, község-ancsi, simontornyai, kun-félegyházi, toszmándi, szeben-fogarasi, szépes-olaszai, főthi, nagyváradi, alsó-árvai, zsolnai, alsó-liptói, rózsahegy, szent-Lőrinci, budapesti, udvardi, német-kereszturi, rohonezi, devény-ujfalusi, császai, székely-udvarhelyi, karádi, úrményi, topolyai, belényesi, igali, bajmóci, arad-hegyvidéki, zólyomi, kis-komáromi, balassagyarmati, miskolci, oravicai, selmecbányai, székesfejérvári, nagymartoni, marcali, löcsei, mohácsi, tatai, baranyavári stb. stb. esperesi kerületektől.

Üdvözlő leveleket küldtek: Schlauch Lőrinc biberos-püspök, Császka György érsek, a vasvári esperességnek 1800 választópolgára, az ipoly-bencei, himesházi, tápió-szt.-mártoni, versesi, hont-kemeneczi, szendrői, hatvani, stb. stb. esperi kerületek.

A pozsonyi Mária-Kongregáció testületileg tisztelgett Zichy Nándor gróf előtt s lelkes hangú üdvözlő feliratot nyújtott át neki.

Apponyi beszámolója. Apponyi Albert gr. arról értesítette Jászberény város polgármesterét, hogy július 8-án akarja beszámoló beszédét elmondani és kérdést intézett hozzá, vajjon nem akadályozza-e

ezt meg valami. Az erre összehívott választók elhatározták, hogy Apponyi grófot július 8-ára meghívják beszámoló beszédének elmondására.

KÜLFÖLD.

Németország. Egyik berlini újság közli Bismarck hercegnek 1878. évi augusztus 15-dikén Tiedemann képviselőhöz intézett levelét, melyben az akkor napirenden volt szocialista törvényről mond véleményt. Bismarck herceg egyebek közt hibának tartja, hogy a törvény értelmében csupán a munkanélküli emberek utasíthatók ki. Szükségnek véli a törvény kibővítését oly intézkedéssel, mely szerint azok a hivatalnokok, akik szocialista politikát üznek, állásuktól nyugdíjra való igény nélkül elmozdíthatók. Szerinte a rosszul fizetett kisebb hivatalnokok Berlinben, továbbá a pálya- és váltóőrök mind szocialisták, oly tény, melynek veszedelmes volta fölkelés és csapatzállítás esetén föltöbb figyelemre méltó. Végül kívánja, hogy azok az állampolgárok, a kikre rábizonyul, hogy szocialisták, választói joguktól és a képviselői privilégiumok élvezetétől fosztassanak.

Franciaország. Dupuy-nek hivatalban való maradása bevégzett ténynek tekinthető, ámbár hivatalos kinevezése még csak Carnot temetése után fog bekövetkezni. Az egész Dupuy-kabinet megmaradásának rományáról azonban már letettek, a mennyiben több mint valószínű, hogy néhány miniszter ki fog lépni. Első sorban a mostani hadügyminiszternek Mercier-nek helyét a kereskedelmi miniszter Jules Roche fogja elfoglalni. Poincaré pénzügyminiszter sem kér többet a pénzügyi viták dicsőségéből s valószínűleg Boulanger szenátornak engedi át tőrcáját. Louthie kereskedelmi miniszter helyét Barton foglalná el s Etienne közmunka miniszterre lenne. Burdeau orvosa beleegyezett, hogy a ház elnökséget elfogadja, mert ezen minőségben az állítólag élőhalt férfiú többször vehet magának szabadságot s helyettesítheti magát az alelnökök valamelyike által. Megválasztása bizonyos.

TÁVIRATOK.

A király Trientben.

Trient, jul. 1. (Ered. táv.) A város gyönyörűen fel van díszítve, mintegy 20.000 idegen jött a városba. Tíz órákor fogadta a király a város, a hatóságok és a klerus küldöttségét, valamint a militair-rend nagymesterét. Ő felsége 8 órakor misét hallgatott. A nép újjon örömben, mindenütt virágokkal árasztják el a király kocsiját.

Égő gyártelep.

Budapest, jul. 2. (Saját tudósítónktól) Az újpesti Wolfner-féle gyártelep, harmincöt holdnyi területen leégett. Emberélet is veszett el. Két rendőrtiszt a helyszínen halt meg, azonkívül sok tüdőzt és munkás. A kár 2 millió forint. A lángok több mint hatmenc épületet elhamvasztottak. A halálózást egy hirtelen leomlott tűzfal okozta, mely maga alá temette a m. b. r. s. rendőrkapitányt is. A tüzet csak hajnalban tudták lokalizálni.

Az elnökgyilkos vallomása.

Páris, jul. 1. Cesario törét még Cettében vette hol utóljára dolgozott, innen Montpellierbe, Avignonba, Viennebe utazott, hol pénzfogytán gyalog ment Lyonba véres tettét elkövetni.

Carnot temetése.

Páris, július 2. (Saját tudósítónktól.) Az anarchista összeesküvésnek áldozatul esett Carnot köztársasági elnök temetése tegnap ment fejedelmi gyászpompá és óriási részvét mellettt végbe.

Már a kora hajnali órákban óriási néptömeg hullámozott fel s azon utakon, melyeken a gyászmenet később haladt. Az összes épületek az egész hosszu ut mentén gyászdiszt öltöttek. A házak legnagyobb része fekete posztóval volt bevonva s az ablakokból, erkélyekről s tetőkről hosszu gyászlobogók lógtak alá.

A gyászmenet már reggel 7 órákor állott fel az elyzéi mezőn. Egymásután vonultak a polgári testületek s küldöttségek, köztük Franciaország összes városainak képviselői, első sorban Lyon és Limoges városokéi. Az összes testületek gyászruhában jelentek, számosan fekete lobogókkal is.

E közben az Elyzée palota is megtölt gyászvendégekkel. Egymásután érkeztek oda elnökeik vezetése alatt a szenatus és a kamara tagjai, Casimir-Perier elnök, a miniszterium, a diplomáciai testület összes tagjai uralkodók képviselőit, a párisi és lyoni városi tanács tagjai mairejeik vezetése alatt, az akadémia tagjai, a tábornoki kar stb.

XIII. Leo pápát a muncius, Ferenc József királyt Hoyos gróf nagykövet Vilmos császárt. Munster gróf képviselte.

Még a temetés előtt is rengeteg sok koszorút tettek le Carnot ravatalára. A koszorúk közt nagy feltűnést keltett Ferenc József királyé, melynek szalagjára következő felirat olvasható: „Au Président Carnot — Francois Joseph — Empereur-Roi.

10 órákor díszes gyászkoesira emelték Carnot koporsóját s most megindult a menet Mariquyavenuen, a Champs-Élysées, a Concordia-téren, a Rivoli-utcán, a városház-téren s az Aroole-hídon és utcán át a Notre-Dame székesegyház elé, a havá délben érkezett.

Abban a pillanatban, a mikor a gyászmenet megindult megkondultak a szt.-denisi templom harangjai, a melyek XVIII. Lajos halála óta nem szóltak.

A gyászmenetet katonaság nyitotta meg melyet a küldöttségek hosszu sorozata követett; a küldöttségek után vagy 30 kocsii vitte a koszorukat.

A gyászkoesi után Carnot özvegye és fiai haladtak, ezek után pedig Casimir-Perier elnök, Challemell-Lacour, De-Mahy s Dupuy a diplomácia kar s a többi testületek rangjuk szerint.

A Notre-Dame előtt Richard párisi érsek várta a koporsót, melyet nyomban bevitték az ez alkalommal gyászpompát öltött templomba. Ott nyomban kezdetét vette a gyászszertartás, melyet Richard érsek végzett fényes segédlettel.

A vallási szertartás után a menet a Masché-Neufraquparton és hídon, a Szt.-Michel-téren és boulevardon és a Soufflot-utcán át a Pantheonba haladt, a hol örök nyugalomra helyezték Carnot földi maradványait.

A Pantheon előtt megállították a gyászkoesit, és most a temetésnek talán leginpozánsabb részlete következett. Az összes küldöttség és a hadsereg elvonult a meggyilkolt elnök koporsója előtt, leeresztett zászlókkal, lassan úgy, hogy a defilée harmadfél óráig tartott.

A koporsó fölött négy gyászbeszédet mondtak. Az első Carnot utódja Casimir-Perier tartotta Franciaország, a második Challemell-Lacour a szenatus, Dupuy a kamaranevében s a negyediket a polytechnikum rektora. Az összes beszédök azon mély gyásznak adtak kifejezést, melyet nemcsak Franciaország, hanem az egész civilizált világ érez Carnot meggyilkolása fölött.

Az egész gyászszertartás, melyben közel egy millió ember vett részt, csak este ért véget.

Városi és megyei hírek.

Nyilatkozat. A „Szabadság” c. hirlap június 28-i számában egy nyilatkozat jelent meg, melyben Zeleni Imre ur, a nevezett lap felelős szerkesztője engem, mint a

„Fejérmegyei Napló“ felelős szerkesztőjét, a „Fejérmegyei Napló“ jun. 28-iki számában közzétett nyilatkozatra vonatkozólag „perfid rágalmazónak“ nevez. Zelei Imre ur erre még a mult hó 29-én azt az értesítést nyerte, hogy a „Fejérmegyei Napló“ említett nyilatkozatának szerzője nem én vagyok s egyuttal felszólítottatott, hogy a „Szabadság“ jun. 28-iki számában közzétett nyilatkozatában foglalt sértést, a mennyiben ez rám vonatkozik, a nyilvánosság előtt vissza vonja. Bevet, szokás szerint hirlapi uton történt sértések, ha a sértést meggyőződött ennek alaptalanságáról ugyancsak hirlapi uton vonandók vissza. Minthogy azonban Zelei Imre ur a „Szabadság“ legutóbbi számában a hozzá intézett írásbéli szerződés dacára sem tartotta kötelességének az ellenem irányuló sértést visszavonni, ennél fogva én, miután Zelei Imre ur tárgyi okok által nem indokolt sértését vissza nem vonta, de különben is a „F. N.“ említett cikkének megjelenése után nem tartotta be a lovagias formák által követelt elégtételadást és a F. N.-ban megjelent nyilatkozat szerzőjének ismerte nélkül indokolatlanul a hirlapi tőrré terelte az ügyet, ezennel kijelentem, hogy a fenti sértést személyomre irányulónak nem tartom, magamat Zelei Imre ur által megsértve nem érzem és bár az általam ejtendő sértésekért mindenkivel szemben elégtételadásra kész voltam és vagyok, a fenti ügyet részemről teljesen befejezettnek tekintem. Székesfejérvár, 1894. július hó 2-án Kováts István a „Fejérmegyei Napló“ felelős szerkesztője.

Nyilatkozat. A „Fejérmegyei Napló“ jun. 28-iki számában egy nyilatkozat jelent meg, mely vonatkozva azon támadásra melyet Zelei Imre ur, a „Szabadság“ felelős szerkesztője, a megyés püspök, a kath. főurak, a helybeli polgárság s lapunk ellen intézett, Zelei urat „többszörösen diszkvalifikált“-nak jelentette ki. Erre Zelei Imre ur, a „Szabadság“ jun. 28-iki számában Kováts István urat, mint a „Fejérmegyei Napló“ felelős szerkesztőjét „perfid rágalmazónak“ nyilvánította. Én, mint a „F. N.“ társszerkesztője erre azonnal levelben tudtára adtam Zelei Imre urnak, hogy a „F. N.“ említett nyilatkozatának szerzője én vagyok s hogy én vállalom el érte a felelősséget. Egyuttal felszólítottam Zelei Imre urat, hogy onnelfogva a Kováts István ur ellen irányuló sértést haladéktalanul és a nyilvánosság előtt visszavonja. Zelei Imre ur sem a „Szabadság“-nak levelem vétele után megjelent legközelebbi számában nem vonta vissza a Kováts István ur ellen irányuló sértést, sem a „F. N.“ jun. 28-iki sértő nyilatkozata után sem szerzett magának azonnal lovagias elégtételt sőt még a hozzá intézett sajtóközölgés irrti levelem után sem, melyben kijelentettem, hogy a F. N. említett nyilatkozatát én irtam s én vállalom el érte a felelősséget. Ezért a fenti ügyet részemről befejezettnek nyilvánítom és az ügyet az elfogulatlan nagy közönség ítéletére bízom. Egyuttal kijelentem, hogy a „Fejérmegyei Napló“ a Zelei Imre ur által akár a „Szabadság“ c. hirlapban akár más uton ellenünk intézendő támadásokkal foglalkozni többé nem fog. Székesfejérvár, 1894. július 2. Bonitz Ferenc, a „Fejérmegyei Napló“ társszerkesztője.

Tolvajlások. Dunapenteléről írják nekünk, hogy ott a mult hó 22-én delután ismeretlen tolvaj behatolt Mátyás király lakásába s 70 frt. készpénzt lopva el, megszökött. — Csákváron is volt a napokban betörés. Ott ugyan június 21-én feltörték V. n. k. János üzlethelyiségét is 81 frt értékű ruhaneműt loptak el. A csendőrségnek hamar sikerült a betörőket Tóköli János és négy büntetés kóbor cigányok személyében letartóztatni s a moóri járásbírógnak átadni.

Öngyilkosság. Csákvári levelezőnk írja, hogy F. a z e k a s István reform. napszámás felesége gyufaalkatot ivott. Most a halállal vívódik. Tettének oka családi egyenetlenség.

Kinevezés. Fiáth Miklós báró főispán Trummer Gyula dr. kerületi orvost Székesfejérvár város tiszteletbeli főorvosává nevezte ki.

A kath. legényegylet mulatása. Csákváron július 8-án a róm. kath. legényegylet saját pénztára javára énekekkel egybekötött nyári mulatságot rendez.

Vadorzó. Heitner Mátyás isztiméri lakos szenvedélyes vadász — vadorzó — f. hó 27-én is szerencsét próbált, azonban a lövésro odasietett Zichy Gábor gróf erdőkezelője, ki már ismerte más alkalomból az illetőt. A vadorzó felismerve a veszélyt, ha a kerülő őt majd feljelenti. Hogy tehát ez ne történhessék elakarta rémíteni az erdőőrt és rülött. Ez azonban a lövés pillanatában félreugrott, s a golyó csak az orálancát hordta el. De ha már kezdett, végezni is akart. Fogyvero másik csöve szetymára volt töltve; ezt is rásütötte, úgy 6–7 lépésnyi távolságból. Az erdőőr ezen lövést is szerencsésen kikerülte, a mennyiben csak kezén, melyet fegyverrel tartotta kapott sebet, s a puskája lett tönkre löve. A vadorzó látva, hogy nem oltette meg az erdőőrt, — a töltéseit pedig eldurrogatta, míg annak fegyvere még töltve volt, megugrott. A moóri csendőrség másnap Heitnert el is fogta.

Szökevény újonc. A Budapest születelt, Pázmány fejérmegyei községi illetőségű Hibázkó Gyula újoncköteles a katonai sorozás elől ismeretlen helyre távozott, a miért most a vaáli főszolgabírótság körözi.

Egy óra és egy kalap. Antal János nemrégiben gazdájának, Schwarz Izidornak megbízásából zöldséget vitt Róka Józsefnő helybeli zöldségáru asszonynak. Eltávozván Rókánétól, ennek a kendőjét is magával vitte, melynek egyik sarkába 17 frt volt kötve. Antal ezen a pénzen kalapot és órát vett, de csakhamar megcsípték és a rendőrség elé vitték. Ott bevallotta lopását s csak úgy szabadult a büntetés alól, hogy Rókánénak kártérítést ígért.

Különfélék.

A király Balassa-Gyarmaton. A királyváros Balassa-Gyarmat nagyban készül a szeptemberi nagy napokra. Zichy Ferenc gróf kir. tárnokmester az alkalomból az ottani róm. kath. templomot is renováltatja. A király lakása a vármegyeházán lesz, hol már nagyban folyik az átalakítás munkája. A berendezés költségeihez a belügyminiszter is járul bizonyos összeggel. — Albrecht főhercegnek és a vezérkarnak lakhelye a honvédelaktanya lesz, melyet szintén megfelelően alakítanak. Az esztergom-nábalassagyarmati helyi érdekű vasutat is jobb karba helyezik s e célból most egész sereg vasuti mérnök van ott. Szóval, Balassa-Gyarmat mindent elkövet, hogy királyi vendéget méltóan fogadjon.

Aranygyapju és lelkiismeret. Oly forrásból, melynek megbízhatósága minden kételyt kizár, értesít a „Dunántúli Hirlap“ az alábbiakról: Midőn megindult a nagy kapacitálás a főrendiház második szavazása előtt szemet vetettek egyebek közt Batthyány-Straumann Ödön hercegre is, ki az első szavazásnál az ellenzékkel tartott. Wekerle megbízásából Szilágyi koronáér felkereste a herceget és kiltásba helyezte neki, hogy ha távol tartja magát a szavazástól, megkapja az aranygyapjas rendet. A herceg az alkut elfogadta, s az ülésen nem vett részt. Ez az első felvonása a történetnek, amely a mai korban nem meglepő. A befejezés azonban váratlan. Amidőn ugyanis Wekerle szavát beváltani előterjesztést tétetett a királynak, hogy vegye be az aranygyapjas rend vitézei közé Batthyány herceget, ő felsége így nyilatkozott: „Ilyen ingtag jellemű ember, amíg élék, nem lesz aranygyapjas.“

Magyar békebarátok. Augusztu második felében tartják meg Haagenben a békekongresszust. A kik Magyarországból jelentkeztek! a kongresszuson való részvételre: Nedeczey János, Pálffy Elemér, Pázmány Dénes, Urányi Imre, Veszter Imre, Visontai Soma és Vörös János országgyűlési képviselők, Berger Soma dr. kaposvári ügyvéd, Kutka Kálmán Mármarosmegye alispánja és Vaszary János dr. kaposvári ügyvéd, a napokban értekezletet tartottak, melyben elnökké Urányi Imrét és jegyzőkké Pázmány Dénest választották meg.

Luther-udvarnak hívják azt a monstrum nagy épületet, mely Budapesten a kerepesi-uton a tót templomtól körülveve épült. Kivülről óriási toronyok vonják magukra a közönség figyelmét, mintegy jelezve hogy belül elrejtve egy szerény templomocskát húzza meg magát az udvar közepén. Az épület maga egy nagy bérház, a mely természetesen arra van számíva, hogy minél több jövedelmet hozzon a tulajdonosnak. De hogy ki a tulajdonos, azt egyelőre bajos volna eldönteni, mert a hitközség csak a telket adta és az épület egy vállalkozó cég építette, mely 30 évig tulajdonosa marad az épületnek és csak azután adja azt át — már egy a hogy akkor lesz — a hitközségnek. A vállalkozó itt is, ép úgy mint a Somosy-ferumnál, a gróf Keglevich-féle konyak gyárnál és sok minden egyébnél a — H a s s é s D e u t s c h cég.

Kicsapott pánszláv diákok. A vallás és közoktatásügyi miniszter külön rendeletével a kézmárci evangélikus főgimnázium három tanulóját kizárta Magyarországról összes iskoláiból, mert nagyban terjesztették a pánszlavizmust s Késmárkon annak szolgálatára titkos olvasókört alakítottak.

Betiltott szindarab. Hauptmannnak, az ismeretes német naturalista írónak „Hannele“ c. szindarabját, melynek előadása Berlinben s Párisban nagy feltűnést okozott a mult hetekben New-Yorkban is akarták színrehozni. A rendőrség azon megtiltotta az előadást, mert a Megváltó megjelenését, Gottwald iskolamester által jelképezve valássértőnek találta. A vallástalan olasz kormány legkevésbé sem tiltakozott az ellen, mikor Rómában a nagy héten egy szindarabban gnyos parodiában meggyalázták Krisztust.

* **Kubik Lőrinc** könyvkötészet és papírkereskedésében egy tanuló felvétetik.

Szerkesztői üzenetek.

X. Szilács fűrdő. Már több ízben jelentettük ki, hogy névtelen cikkeket nem közlünk. Sziveskedjék magát megnevezni.

Közgazdaság.

A valuta értekezletet befejezték. A két pénzügyminiszter — mint Bécsből jelentik — közvetlenül az osztrák-magyar bankkal történt megegyezés után körülbelül 20 millió forint aranyat fog a banknál deponálni. Ez az összeg valószínűleg elegendő lesz, hogy fedezze a szükségletet, mely az első időben amag egyforintosok beváltására kell, a melyeket nem egy koronásokkal fedeznek. A további igények, azaz az egyforintosoknak az állami pénztárakba való önzölése szerint folytatni fogják az arany deponálását a banknál. A két kormány minden hónapban fogja egymást értesíteni a beváltás haladásáról és azonkívül az osztrák-magyar bank heti kimutatásai ki fogják tüntetni, hogy mennyi aranyat deponált a banknál a magyar és mennyit az osztrák kormány. Az öt és ötvenforintos államjegyek bevonását a megállapított terv szerint szintén még ez idei nyáron kezdik meg; az előhaladott idő miatt azonban nem valószínű, hogy az ez évben bevonják azt a 100 millió forint államjegyet, melyet eredetileg 1894-re terveztek.

NYÁRI

Vasuti új menetrend!

Érvényes 1894. évi június hó 1-étől.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.
Este 9 óra 21 percekor indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Dél előtt 11 ó. 50 p. vvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 3 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 4 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 39 p.

Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 óra 25 percekor indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p

Siófokról Székesfejérvárra:

Este 8 óra 15 percekor indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.

Székesfejérvárról Siófokra:

Este 6 óra 42 percekor indul
Siófokra érkezik 7 óra 42 perc este

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 óra 34 p. személyv. indul
Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czelbe érkezik 1 óra 17 p.
Délután 1 óra 35 percekor indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. 0 p. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 óra 0 p.
Dél előtt 7 óra 3 percekor indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 óra 35 p.

Moóról indul Székesfejérvárra:

Dél előtt 7 órakor vegyesvonat
Fehérvárra érkezik 8 ó. 22 p. d. e.

Délután 1 ó. 25 p. személyvonat
Fehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10-0 p. teherv. szem. száll. ind.
Uj-szönyre érkezik 2 ó. 46 p.

Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll.
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.

Dél előtt 11 ó. 27 p. személyv. indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Sz.-Fejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.

Ejjel 11 óra 43 percekor indul
Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel

Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.

Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p. éjjel.

Nagy-Kanizsáról Sz.-Fejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.

Reggel 10 óra 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 óra 10 p.

Délután 2 óra 0 percekor indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. p. este.

Ejjel 12 óra 16 percekor indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 15 p. reg.

ELŐFIZETÉSEK és HIRDETÉSEK

A

„FEJÉRMEGYEI NAPLÓ”

hetenkint háromszor megjelenő

POLITIKAI LAPRA

fölvétetnek

MÁRIÁN GYÖRGY könyvnyomdájában

Székesfejérvárott, Kossuth-utca

hol mindennemű könyvnyomdai munkák rendkívül jutányos áron, tisztán és izlésesen készítettnek el.